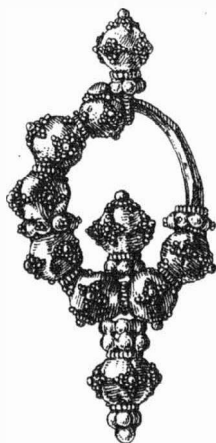

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1964

BRNO 1965

rischer und archäologischer Quellen unterstrichen ist/, und die Scheide zwischen der Älteren und jüngeren römischen Kaiserzeit zu ersehen ist.

Ein direkter Eingriff der benachbarten Przeworsk-Kultur auf unser Gebiet ist nur im mährischen Schlesien ersichtlich, im anderen Landesteil kann im wesentlichen von einer einheitlichen Region der Kultur des Elbgermanischen Charakters gesprochen werden. Das Material, das uns heute zur Disposition steht, zeugt von keiner kulturellen Unterschiedlichkeit zwischen der nördlichen und südlichen Hälfte des Landes, wie sie in den vorgeschichtlichen Zeitabschnitten beobachtet wird, der Unterschied besteht eher in der chronologischen Stellung der Funde. Die Konzentration der Ältesten Funde in Südmähren scheint anzudeuten, dass die Germanen in unser Gebiet von Süden her eindrangen, da wir Belege von dem Vordringen über Ostböhmen vorläufig entbehren. Nach Zeugenschaft schriftlicher antiker Quellen wird fast allgemein anerkannt, dass die wichtigste Rolle im vorlawischen Zeitabschnitt der Historie dieser Gegend den Markomannen und Quaden zufiel, nachdem uns jedoch bisher weder unterschiedliche Besonderheiten ihrer kulturellen Äusserungen, noch die territoriale Begrenzung zwischen beiden verwandten Stämmen bekannt ist, kann man keinen von diesen verlässlich die mährischen Denkmäler aus der römischen Kaiserzeit zuschreiben, wir müssen uns nur mit der Konstatierung zufriedenstellen, dass sie ein Beleg von dem Aufenthalt der Germanen sind, die wahrscheinlich der suebischen Gruppe angehörten.

Nová mladopaleolitická stanice u Svitávky

Bohuslav Klíma

Objev kosterných pozůstatků pleistocenního člověka v opuštěném hliníku obecní cihelny u Svitávky roku 1962 vyvolal jednak bezprostřední zjišťovací archeologické práce /Přehled výzkumů 1962/, jednak zintenzivnil průzkum paleolitických nalezišť ve střední části Boskovické brázdy, kterým se zabývali pracovníci Archeologického ústavu ČSAV již také předtím. Při pochůzkách spojených se sběrem předmětů kamenné výroby zejména na příhodných návrších v okolí Svitávky se podařilo objevit u osady Vaculka v blízkosti státní silnice Brno-Letovice novou paleolitickou stanici. Vyznačuje se značně svéráznou kamennou industrií, tříštěnou téměř výhradně z medových rohovců západomoravského křídového útvaru, které se vyskytují jako autochtonní hornina přímo na nalezišti a ve značném množství též v bližším i širším okolí.

Typologicky je dosud soustředěná industrie rovněž velmi zajímavá. Někdy lze intencionální předměty vůbec jen obtížně odlišit od rohovoových úlomků, vzniklých přirozenou cestou. Mají velmi obdobné tvary a pokrývá je stejně silná bílá patina jako početné odštěpky, zlomky a třísky, představující odpad kamenné výroby. V úštěpech převládají širší tvary s jednoduchou facetou a vysoké vyklenutým bulbem; čepule se zase prezentují nepravidelnými tvary. Větší lomy se pak dochovaly

zpravidla jen ve zlomcích. Některé z nich jsou i zřetelně rozpukány ohněm. Již základní tvary k výrobě vlastních nástrojů byly tedy silně ovlivněny špatnou kvalitou a hrubou štěpností suroviny, která především podmínila nepravidelné formy hojných jader, spíše hrubých, beztvarych až diskovitých, a tím i zvláštní celkový charakter industrie.

Ze skutečných nástrojů lze jmenovat úštěpová škrabadla, velmi jednoduchá klínová rydla, ojedinělé vrubovitá a drásadlovitá tvary a konečně i dobrý typ vyčnělého škrabadla. Právě pak pro tento předmět, ale i se zřetelem k rázu ostatních nástrojů a celkovému obrazu industrie bude možno nové naleziště u Svitávky začlenit k té kulturní skupině, která je v širším okolí Boskovické brázdy zastoupena řadou stanic s podobnými industriemi i s ojedinělými plošně retušovanými listovitými hroty a kterou řadíme k aurignacienu.

Objev nové paleolitické stanice u Svitávky stejně jako výsledky soustavných průzkumných prací v této oblasti napovídají, že Boskovická brázda poskytovala příznivé podmínky pro osídlení i v paleolitu a že ji zatím zdaleka nemůžeme v tomto směru považovat za prozkoumanou. Zůstane jistě velkou zásluhou ing. J. Mackerleho, že právě na tuto skutečnost nejen písemně, ale i prvými a stále se rozrůstajícími nálezy upozorňoval. Škoda jen, že již nebude moci být nápomocen v pokračujícím výzkumu a že právě v roce 1964 opustil řady nadšených zájemců o moravskou archeologii, v níž patřil k nejzasvěcenějším.

Neue jungpaläolithische Station bei Svitávka. Nach der Entdeckung von Überresten des pleistozänen Menschen bei Svitávka im Jahre 1962 widmet das Archäologische Institut der ČSAV noch mehr Aufmerksamkeit der paläolithischen Erforschung im mittleren Teil der Boskovicer Bucht als früher. Bei der Terrainerforschung, verbunden mit dem Sammeln von Gegenständen der Steinindustrie gelang es im Jahre 1964 bei der Gemeinde Vaculka westlich von Svitávka, eine neue paläolithische Station zu entdecken. Diese zeichnet sich durch eine zahlreiche und ziemlich eigenartige Steinindustrie aus, fast ausschliesslich aus Honighornstein der Kreideformation gespalten, der direkt auf dem Fundort sowie in der breiteren Umgebung als Gestein vorkommt. Ausser Absplissen und klingenförmigen Geräten von oft sehr unregelmässiger und grober Form, sind die tatsächlichen Werkzeuge durch vereinzelte Kerb- und Kratzerformen, sehr einfache Keilstichel und Schaber vertreten. Zu diesen gesellt sich der gute Typus eines grattoir à museau. Gerade wegen der Anwesenheit dieses Gegenstandes, aber auch wegen des Gesamtcharakters des ganzen Komplexes kann der neue Fundort zu jener paläolithischen Kulturgruppe gerechnet werden, die in dem breiteren Gebiet durch ähnliche Industrien auch mit vereinzelten Blattspitzen mit Flächenretusche vertreten ist und die wir zum Aurignacienreihen.

